

Vývoj spisovné češtiny – otázky ke zkoušce

1. **Raná stará čeština** – časové vymezení, prameny (bohemika, glosy, přípisky), nejstarší doložené české texty, základní jazyková charakteristika, rozvoj slovní zásoby, poměr ke konkurenčním jazykům (latina a němčina).
2. **Čeština 14. stol.** – časové vymezení, prameny (žánrová skladba, významné texty), základní jazyková charakteristika, rozvoj slovní zásoby, stylistické prostředky, pravopis, poměr ke konkurenčním jazykům (latina a němčina), první jazykovědné reflexe češtiny.
3. **Čeština doby husitské** – časové vymezení, prameny (žánrová skladba, významné texty / významní autoři), základní jazyková charakteristika, rozvoj slovní zásoby, stylistické prostředky, pravopis, Husův jazyk a vliv na vývoj češtiny, jazykovědné reflexe češtiny, proměny psaného jazyka – „demokratizace“ jazyka (?), poměr ke konkurenčním jazykům (latina a němčina).
4. **Humanistická čeština** – časové vymezení, diskuze o pojmenování epochy (alternativní pojmenování), prameny (žánrová skladba, významné texty / významní autoři), základní jazyková charakteristika, rozvoj slovní zásoby, stylistické prostředky, stabilizace psaného jazyka na konci 16. stol., rozvoj pravopisu (vliv knihtisku), jazykovědné reflexe češtiny (dobové gramatiky a slovníky), poměr ke konkurenčním jazykům (latina a němčina).
5. **Barokní čeština** – časové vymezení, stereotypy v hodnocení této epochy – koncept jazykového úpadku, prameny (žánrová skladba, významné texty / významní autoři), základní jazyková charakteristika, rozvoj slovní zásoby, stylistické prostředky, jazyk českého exilu, jazykovědné reflexe češtiny (dobové gramatiky a slovníky), poměr ke konkurenčním jazykům (latina a němčina).
6. **Čeština 19. stol.** – a) obrozenecká fáze, časové vymezení, počátky kodifikace a její autoři, rozvoj funkcí a sociální báze spisovné češtiny, vývoj výrazových prostředků, jazykovědné reflexe češtiny (dobové gramatiky a slovníky), vývoj pravopisu, poměr k cizím jazykům (vztah k němčině a jiným slovanským jazykům), b) poobrozenecká fáze, časové vymezení, vývoj výrazových prostředků, vývoj funkcí spisovné češtiny, poměr k cizím jazykům (vztah k němčině a jiným slovanským jazykům), péče o spisovný jazyk (brusiči), vývoj dialektů.
7. **Čeština 20. stol.** – časové vymezení, rozvoj výrazových prostředků, jazyková politika meziválečného Československa, funkční pestrost spisovného jazyka, jazyková kultura a

diskuze o ní, institucionální báze spisovné češtiny, strukturní a nestrukturní útvary češtiny, vlivy cizích jazyků.

8. **Jazykový kontakt** – definice, podtypy (kolektivní × individuální, bilingvismus × diglosie), interference, výpůjčka (borrowing), replika jazykového materiálu a repliky jazykového vzoru (kalk), důvody přejímek, procesy adaptace přejímek, hierarchie výpůjček (borrowing scales), internacionalismy, standardní průměrná evropština (Standard Average European), internacionalismy; čeština v jazykovém kontaktu v historické perspektivě (vliv němčiny, latiny, polštiny, ruštiny, francouzštiny a angličtiny).